

Kain

Omakanta –
www.omakanta.fi

29.4.2019

to

Vauvasta vaariin ja mummiin

Kanta-palvelut

- Kaikille kansalaisille
- Apteekkeille (~810)
- Julkiselle terveydenhuollolle
(> 1000 palveluyksikköä)
- Yksityiselle terveydenhuollolle
(~ 4700 toimintayksikköä)
- Mukana myös osittain sosiaalihuoltoa, pilotit tulleet mukaan keväällä 2018, muut syksystä 2018 alkaen

Kanta-palvelut

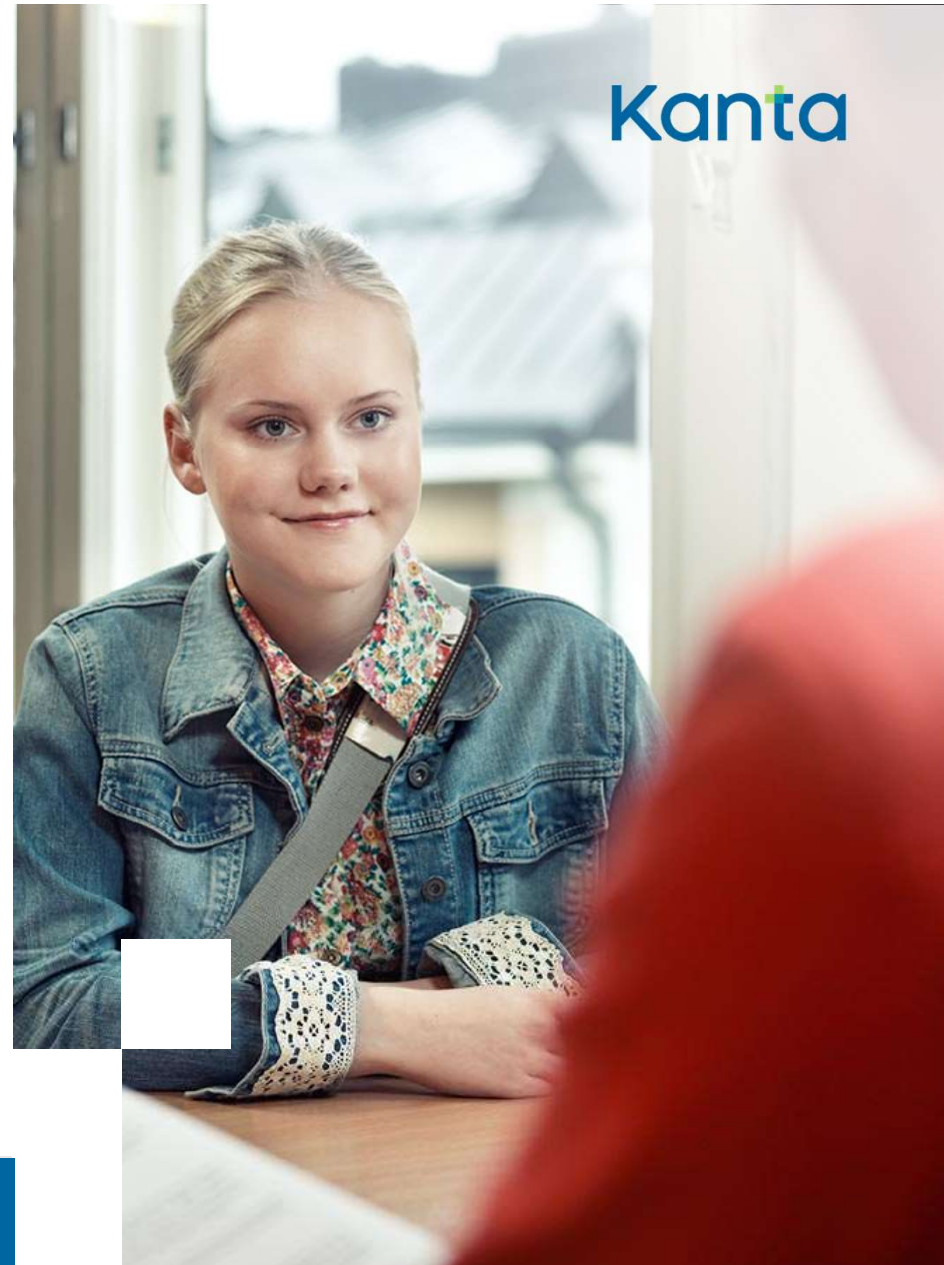
- Kanta-palvelujen rakentaminen käynnistyi 11 vuotta sitten. Ensimmäinen sähköinen resepti kirjoitettiin toukokuussa 2010.
- Sähköinen resepti on käytössä koko maassa apteekeilla ja julkisessa terveydenhuollossa. Suurin osa yksityisistäkin jo mukana.
- Yli 5,4 miljoonaa meistä on jo saanut sähköisen reseptin.

Kanta-palvelut

- Potilastiedon arkisto käytössä julkisen terveydenhuollon yksiköissä. Myös suurin osa yksityisistä toimijoista liittynyt. Potilastiedon arkistoon kirjattu 5,8 miljoonan henkilön tietoja.
- Omakanta-palvelu internetissä kansalaisille.
- Lähes 3 miljoonaa eri kävijää
- Vuonna 2018 jo yli 16 miljoonaa tunnistautumista.
- Tällä hetkellä kuukausittain yli 1.6 miljoonaa tunnistautumista

Resepti

Yleistä reseptistä

- Lääkäri laatii ja allekirjoittaa reseptin sähköisesti ja tallentaa sen keskitettyyn tietojärjestelmään, Reseptikeskukseen.
- Saat potilasohjeen paperilla, jossa on määrättyjen lääkkeiden nimet ja annosteluohjeet.
- Voit noutaa lääkkeesi mistä tahansa apteekista.

Yleistä reseptistä

- Saat reseptistä korvauksen samoin kuin paperireseptistä.
- 1.1.2017 lähtien reseptit on määrätty aina sähköisinä. Paperi- ja puhelinresepti jää poikkeustilanteisiin.
- Voit kieltää reseptin tietojen näkymisen muille kuin lääkkeen määränneelle lääkärille. Voit tehdä kiellon Omakannassa.
 - Apteekki ei näe reseptiä, jolle olet asettanut kiellon.
 - Kieltämälläsi reseptillä saa lääkettä apteekissa vain, jos sinulla on mukana lääkkeen potilasohje tai yhteenvetotuloste.

Hyödyt kansalaisille

- Palvelu lisää potilasturvallisuutta.
- Lääkkeen voi hakea mistä tahansa apteekista.
- Hoidon jatkuvuus ja kokonaislääkityksen hallinta paranevat.
- Potilas voi tarkistaa itse Omakannasta (www.omakanta.fi) tiedot hänelle määrätyistä resepteistä ja niillä toimitetuista lääkkeistä – tietokone ei kuitenkaan välttämätön, yhteenvedon saa tulostettuna terveydenhuollosta ja apteekista.

Hyödyt kansalaisille

- Reseptien uusiminen on helpompaa. Uusimispyynnön voi tehdä
 - terveydenhuollossa
 - apteekissa
 - Omakannassa.
- Sähköistä reseptiä ei voi kadottaa, väärentää eikä varastaa.
- Tiedot ovat turvassa (suojattu tiedonsiirto, ammattikortit, lokitietojen seuranta).
- Kätevä ja helppo

Toisen puolesta asiointi

- Jos joku muu hakee lääkkeesi apteekista, hänellä täytyy olla mukana potilasohjeesi tai Kela-korttisi.
- Lääkekorvauksen saamiseksi tarvitaan Kela-kortti tai vapaamuotoinen kirjallinen lupa suorakorvaustietojesi kyselyyn.

Toisen puolesta asiointi

- Kirjallisella suostumuksella toinen henkilö voi
 - pyytää yhteenvedon käyttämistäsi lääkkeitä
 - selvittää käytettävän lääkityksesi
 - pyytää mitätöimään sähköisen reseptin, kun et tarvitse lääkettä enää
 - pyytää uusimaan sähköisen reseptin.
- Kirjallisen suostumuksen voi antaa myös kotihoidon tai palvelutalon edustajalle reseptiasioiden hoitoa varten.
 - Suostumuslomakkeita saa terveydenhuollosta, apteekeista ja Kelan toimistoista.

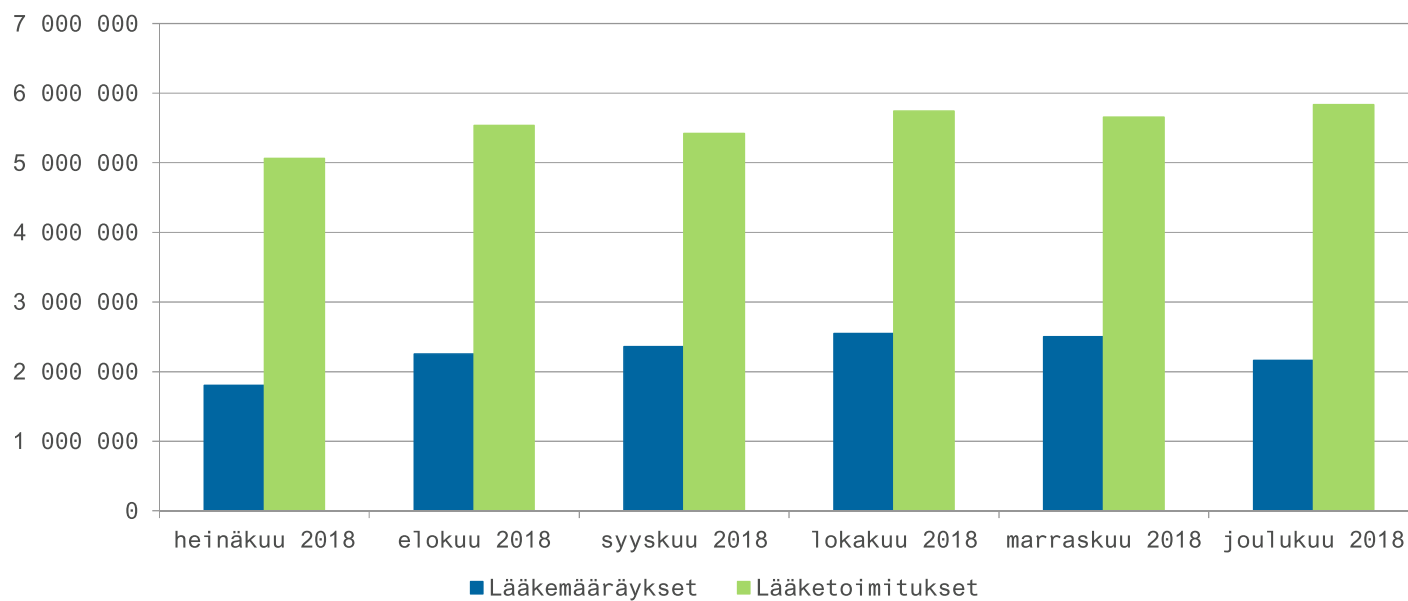
Potilaan tietosuoja

- Pääsy Reseptikeskuksen tietoihin on tarkoin rajattu
 - Hoitava lääkäri tai sairaanhoitaja potilaan suostumuksella
 - Lääkkeen määrännyt lääkäri saa katsoa Reseptikeskuksesta ne reseptit, jotka hän on itse määrännyt.
 - Apteekin farmaseutti ja proviisori lääkkeen toimittamista varten
 - Kela lääkekorvauksen käsittelyä varten (ei muita etuuksia varten)
 - Viranomaiset, kuten Valvira ja Fimea, esim. valvontatehtäviään varten

Potilaan tietosuoja

- Tiedonsiirto Reseptikeskuksen ja terveydenhuollon ja apteekkien välillä tapahtuu suojattuna tunnistettujen osapuolten kesken.
 - Käyttäjät tunnistautuvat järjestelmään Väestörekisterikeskuksen ammattihenkilökorteilla.
 - Lääkemääräykset ja -toimitukset allekirjoitetaan sähköisesti.
 - Jäljitettävät lokitiedot
- Kela, terveydenhuolto ja apteekit valvovat omalta osaltaan tietojen käytön lainmukaisuutta.

Lääkemääräykset ja toimitukset (kpl) kuukausittain (viim. 6 kk)

Potilastiedon arkisto

Potilastiedon arkisto

- Sisältää mm.
 - potilaskertomustiedot
 - riskit (kuten lääkeaineallergiat)
 - voimassa oleva lääkitys
 - laboratoriotulokset
 - röntgenlausunnot
- Myöhemmin mm. rokotustiedot
- Yli 5,8 miljoonan eri henkilön tietoja

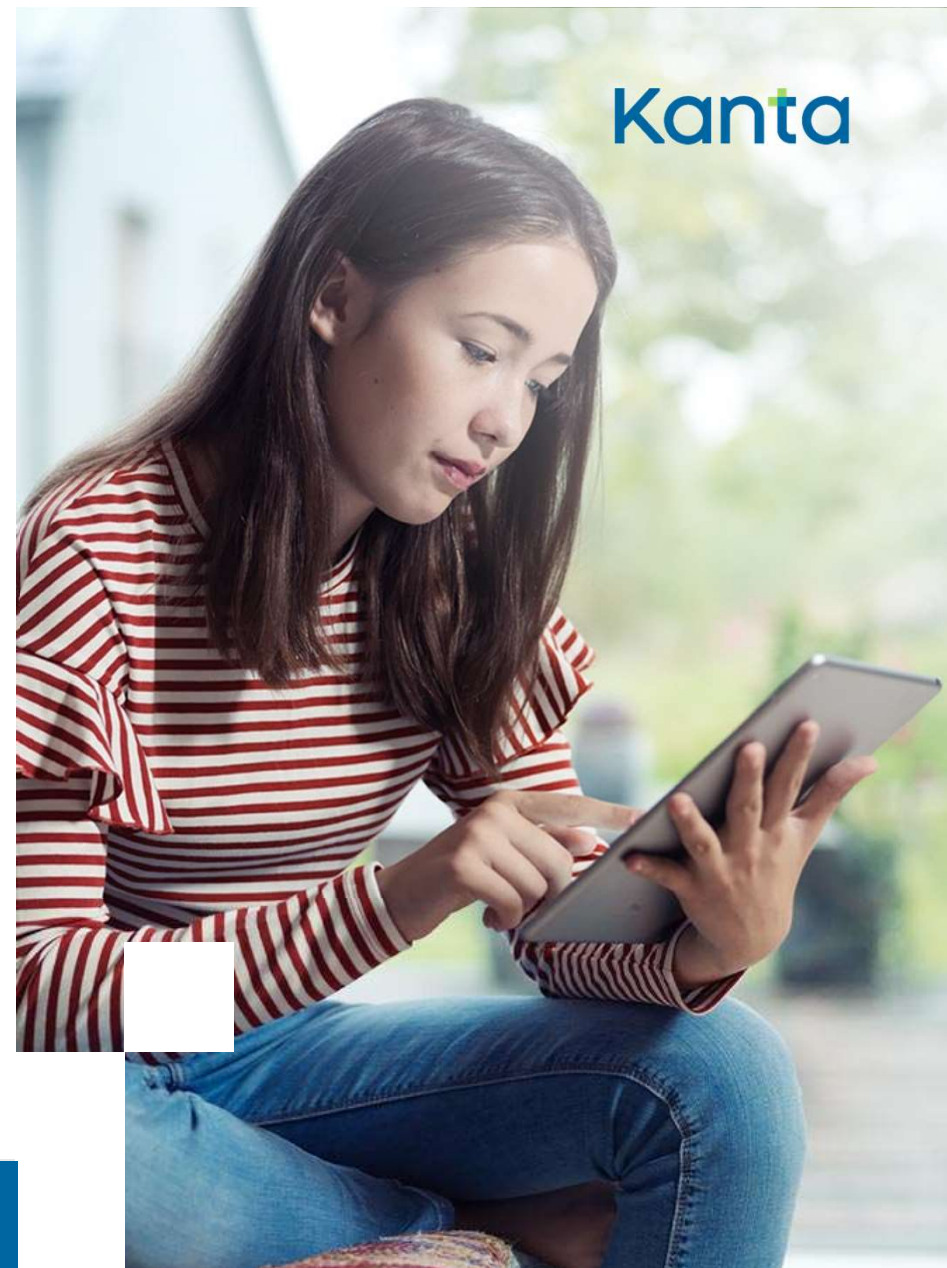
Potilastiedon arkisto – mitä hyötyjä?

- Ajantasainen tieto luo potilasturvallisuutta.
- Voidaan hyödyntää aikaisempia tutkimustuloksia ja välttää turhia hoitotoimenpiteitä > säästää potilaankin rahaa.
- Tiedot ovat turvassa (suojattu tiedonsiirto, ammattikortit, lokitietojen seuranta).
- Tiedonkulku paranee.
- Omia terveystietoja voi seurata helposti Omakannasta.
- Läpinäkyvyys lisääntyy.
- Potilas vaikuttaa itse siihen, kuka käyttää hänen potilastietojaan.

Suostumusten hallinta

- Tietojen luovuttaminen muille terveydenhuollon palvelunantajille edellyttää potilaan antamaa suostumusta.
 - Suostumus on voimassa toistaiseksi ja käsittää kaikki järjestelmässä jo olevat ja myös siihen myöhemmin tallennettavat potilastiedot.
 - Potilas voi kuitenkin rajata suostumuksen laajuutta erikseen tekemällään kiellolla.
 - Tietojen luovutuksista syntyy luovutusloki.
- Tallennetut tiedot ovat aina ko. tiedon tallentaneen terveydenhuollon palvelujen antajan käytettävissä.
- Omakannassa informaatio potilastietojen käytöstä.

Omakanta

Aktiivisessa käytössä

- Omakanta on kansalaisten sähköinen asiointipalvelu.
 - Yksittäisiä käyttäjiä lähes 3 miljoonaa (12/2017)
 - Kirjautumismäärät kasvuvauhdissa
 - Tällä hetkellä noin 1,6 miljoonaa kirjautumista kuukauden aikana
 - Käyttäjämäärät kasvavat toiminnallisuuksien lisääntyessä ja Potilastiedon arkiston käytön laajentuessa.
- Tunnistautuminen verkkopankkitunnisteilla, mobiilivarmenteella tai sähköisellä henkilökortilla
- Omakannan osoite: www.omakanta.fi

Aktiivisessa käytössä

- Tietoja näkyy niille,
 - joille on kirjoitettu sähköisiä reseptejä tai
 - joiden terveystietoja on tallennettu Potilastiedon arkistoon.
- Palveluja koskevan informaation kuittaus, suostumuksen ja kieltojen asetus sekä hoitotahdon ja elinluovutustahdon antaminen ovat kaikkien käytettävissä.

Aktiivisessa käytössä

- Parantaa kansalaisen vaikutusmahdollisuuksia oman terveytensä hoidossa
- Lakisääteinen kansalaiselle suunnattu sähköinen asiointipalvelu
- Henkilökohtainen palvelu
- Toisen henkilön tietoja sisältäviä tietoja ei näytetä.
- Huoltaja voi asioida alle 10-vuotiaan lapsensa puolesta.
- Palvelu on käytössä suomeksi ja ruotsiksi.
 - Potilas- ja reseptitiedot näytetään sillä kielellä, millä ne on tallennettu.

Hyödyt kansalaisille

- Kansalainen **osallistetaan** oman terveyden hoitoon.
- Terveystilaa koskeva ajantasainen tieto on helposti saatavilla **yhdestä** paikasta kaikkina vuorokauden aikoina ja mistä vain.
 - Tiedot kaikista terveydenhuollon organisaatioista, jotka käyttävät Potilastiedon arkistoa. -> Kattava potilastieto niin julkisesta kuin yksityisestä terveydenhuollosta.
 - Hoidon yhteenvedoa ei tarvitse enää pyytää terveydenhuollosta paperilla.
 - Tallennettujen tietojen oikeellisuuden tarkistaminen.
 - ”Resepti ei enää katoa” – tiedot aina tarkistettavissa.

Hyödyt kansalaisille

- Potilastietojen luovutusta koskeva päätöksenteko vaivattomasti.
 - Huom! Suostumuksen antaminen mahdollistaa tietojen luovutukset terveydenhuollon toimijoiden kesken hoitoa varten.
- Sähköisten reseptien käytön seuranta.
- Hoitotahdon ja elinluovutustahdon ilmaiseminen paikkaan, josta se on terveydenhuollon saatavissa tarvittaessa.
- Mahdollisuus tehostaa omaa hoitoprosessia.

Kehittyvä palvelu – kehityskohteita mm.

- Tulossa uusia sisältöjä ja toiminnallisuuksia mm.
 - Sosiaalihuollon asiakastietojen selaus
 - Täysi-ikäisen puolesta valtakirjalla asiointi
 - Alle 18-vuotiaan lapsen puolesta asiointi
 - Lääkityksen selailu
 - Omatietovarannon laajentuminen
- Käytettävyyden ja saavutettavuuden kehittäminen
 - Erityisryhmien tarpeet paremmin huomioon

Huomioita

- Terveydenhuollon ammattilaisen näkymä potilastietojärjestelmässä on erilainen kuin Omakannan kansalaiselle tarjoama näkymä.
- Terveydenhuolto voi arkistoida viiveellä tietoja.
- Arkistoitava tietosisältö voi vaihdella terveydenhuollon yksiköittäin.
- Omakannassa näkyvistä tiedoista vastaa pääsääntöisesti tiedot tuottanut taho, joten virhetilanteissa tulee kääntyä ko. tahon puoleen.
- Informoinnin, suostumuksen ja kieltojen merkitys voi olla haasteellista ymmärtää.

Lisää huomioita

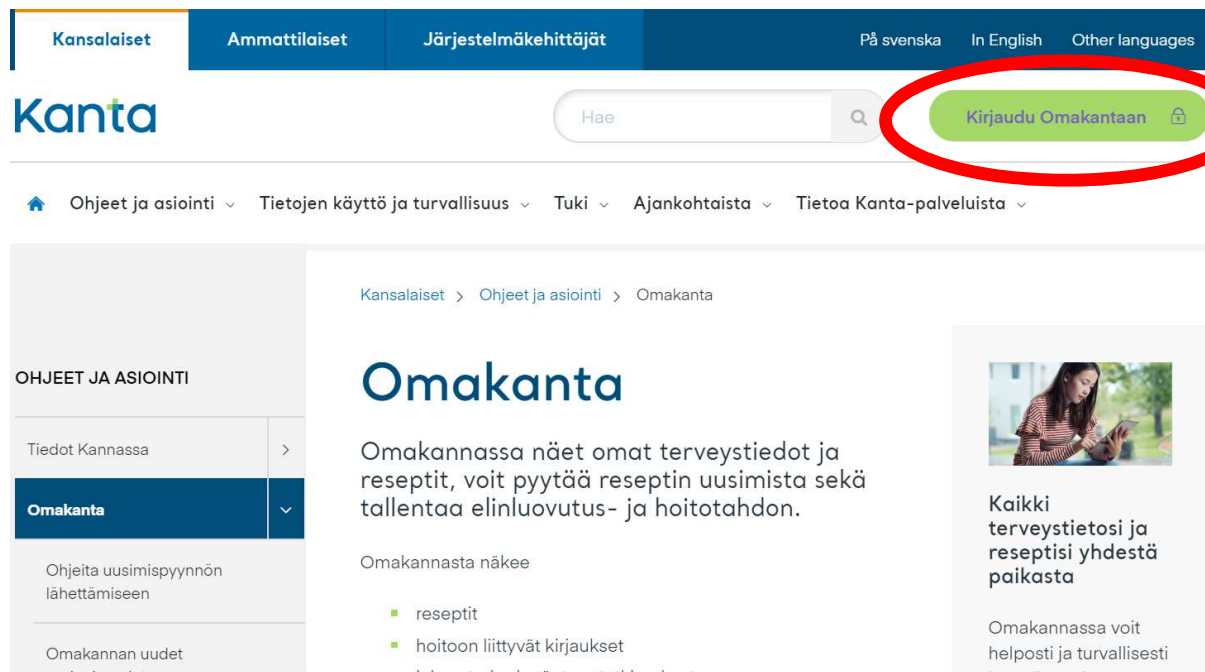
- Terveystieteiden huolto voi liittää tiedot (esim. laboratorioloket) vanhempaan käyntiin tai hoitajaksoon, joskus jopa tulevaisuudessa olevaan tapahtumaan.
- Yhteiskäyttöisten pankkitunnusten käyttö kielletty.
- Joskus käyttäjiltä menevät sekaisin Omakanta ja muut vastaavat terveydenhuollon tarjoamat nettipalvelut.
- Omakanta toimii myös kännykällä ja tabletilla, mutta käyttöliittymä voi poiketa tässä esittelystä.

Tarkempaa tietoa

- www.kanta.fi
- Omakannan verkkokoulu:
<https://www.kanta.fi/omakanta-verkkokoulu>
- Ajantasaiset Kanta-tilastot:
 - <https://www.kanta.fi/tilastot>

www.omakanta.fi -> kirjaudu Omakantaan

The screenshot shows the Kanta website interface. At the top, there is a navigation bar with tabs for 'Kansalaiset', 'Ammattilaiset', and 'Järjestelmäkehittäjät'. To the right of these tabs are language options: 'På svenska', 'In English', and 'Other languages'. Below the navigation bar is the Kanta logo and a search bar with the text 'Hae'. A red circle highlights the 'Kirjaudu Omakantaan' button, which is a green button with a white lock icon. A red arrow points from the right towards this button. Below the search bar is a horizontal menu with items: 'Ohjeet ja asiointi', 'Tietojen käyttö ja turvallisuus', 'Tuki', 'Ajankohtaista', and 'Tietoa Kanta-palveluista'. The main content area is titled 'Omakanta' and includes a sub-header 'Kansalaiset > Ohjeet ja asiointi > Omakanta'. The main text reads: 'Omakannassa näet omat terveystiedot ja reseptit, voit pyytää reseptin uusimista sekä tallentaa elinluovutus- ja hoitotahdon.' Below this, it says 'Omakannasta näkee' followed by a list: 'reseptit' and 'hoitoon liittyvät kirjaukset'. On the right side, there is a card with a photo of a woman looking at a phone, titled 'Kaikki terveystietosi ja reseptisi yhdestä paikasta'. Below the card, it says 'Omakannassa voit helposti ja turvallisesti'.

Kanta-palvelut, yhteenveto

- Kanta-palvelut muodostavat ainutlaatuisen palvelukokonaisuuden.
 - **Omakanta**
 - Kansalaisena näet omat terveystiedot ja reseptit verkkoasiointipalvelusta sekä voit pyytää reseptin uusimista. Huoltajana voit myös katsoa Omakannasta alle 10-vuotiaan lapsen tietoja.
 - **Resepti-palvelu**
 - Kaikki reseptit määrätään sähköisinä. Paperi- tai puhelinresepti voidaan määrätä vain poikkeustapauksissa. Kaikki reseptit määrätään ja toimitetaan Kanta-palvelujen kautta.

Kanta-palvelut, yhteenveto

- **Lääketietokanta**
 - Tietokanta, joka sisältää lääkkeen määräämisen ja toimittamisen kannalta tarpeelliset tiedot lääkkeestä, sen hinnasta ja korvattavuudesta sekä keskenään vaihtokelpoisista lääkevalmisteista
- **Potilastiedon arkisto**
 - Terveystietojärjestelmä, jota käytetään potilastietojärjestelmällä. Se mahdollistaa keskitetyn sähköisten potilastietojen arkistoinnin ja tietojen pitkäaikaisen säilyttämisen.

Kanta-palvelut, yhteenveto

- **Vanhojen potilastietojen arkistointi**
 - Potilastiedon arkistolla on Arkistolaitoksen sähköisen säilyttämisen lupa, joka koskee myös vanhojen tietojen arkistointia. Vanhat tiedot voidaan onnistuneen tallennuksen jälkeen poistaa lähdejärjestelmästä ja säilyttää ainoastaan sähköisessä muodossa Potilastiedon arkistossa.
- **Sosiaalihuollon asiakastiedon arkisto**
 - Sosiaalihuollon tietojärjestelmä, jota käytetään asiakastietojärjestelmällä. Ensimmäiset sosiaalihuollon toimintayksiköt ottavat arkiston käyttöön vuonna 2018.

Kanta-palvelut, yhteenveto

- **Terveydenhuollon todistusten välitys**
 - Terveydenhuollon ammattihenkilöiden kirjoittamat todistukset ja lausunnot voidaan välittää Kanta-palvelujen avulla sähköisesti Kelaan etuuskäsittelyä.
- **Kelain**
 - Lääkäri tai hammaslääkäri voi ammattioikeutensa perusteella tehdä lääkemääräyksen verkkopalvelussa.
- **Kanta-asiakastestipalvelu**
 - Kanta-asiakastestipalvelu on tarkoitettu Kantaan liitettävien tietojärjestelmien toimittajille sekä näiden asiakastestaajina toimiville organisaatioille ja apteekeille.

Kanta

Kiitos

Antti Lehtinen
Suunnittelun asiantuntija
Kela, Kanta-palvelut
kanta.fi

 @kantapalvelut